



Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokouksen kannanotto koskien ihmisen ainutlaatuisuutta ja kirkon elämää

"Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi" (Gal 3:28)

Jokaisen ihmisen korvaamaton arvo

Piispainkokouksemme on viime aikoina pohtinut runsaasti kysymyksiä, jotka koskevat ihmispersoonaa, identiteettiä ja jokaisen ihmisen ainutlaatuisuutta Jumalan edessä. Lähestymme teitä pastoraalisen huolen ja isällisen rakkauden hengessä, tietoisina siitä, että jokainen keskuudessamme kulkee omaa ainutlaatuista matkaansa kohti Jumalaa.

Haluamme aluksi korostaa, että jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja kaltaisuudeksi. "Jumalan armosta minä olen se mikä olen" (1. Kor. 15:10). Kristus antaa jokaiselle valkoisen kiven, johon on kirjoitettu uusi nimi, "jota ei tiedä kukaan muu kuin sen saaja" (Ilm. 2:17). Tämä eskatologinen lupaus ei viittaa pelkästään tulevaan valtakuntaan. Kirkkoisät opettavat, että jokaisella on mysteerinen suhde Jumalaan, joka on jokaisella ainutlaatuinen, erilainen ja erityinen, ei kopioitavissa eikä toistettavissa.

Tämä ainutlaatuisuus ei ole individualistista eristäytymistä. Persoonaa toteutuu vain suhteessa – ensin Jumalaan, sitten lähimmäisiin, pyhän Johannes Damaskolaisen mukaan. Olemme kasvot, jotka kääntyvät toisia kohti, emme eristetty yksikkö.

Tunnustamme, että kirkkoperheeseemme kuuluu myös niitä, jotka kokevat syvää ristiriitaa oman identiteettikokemuksensa ja syntymässä saadun ruumiillisen todellisuutensa välillä. Tämä kokemus aiheuttaa usein suurta kärsimystä, jota emme piispoina väheksy tai ohita. Päinvastoin kannamme sydämissämme huolta jokaisesta, joka kamppailee näiden kysymysten kanssa. Jokainen teistä on meille kallis ja tärkeä, jokainen on korvaamattoman arvokas.

Luominen on sakramentaalinen todellisuus, jossa näkyvä ja näkymätön, aine ja henki kietoutuvat yhteen jakamattomassa mutta sekoittumattomassa yhteydessä. Ihminen on kutsuttu kasvamaan kohti täyteyttään – ei vain biologisesti, vaan hengellisesti ja olemuksellisesti.

Suomen ortodoksinen kirkko

Tässä kasvussa sukupuoli, ruumiillisuus ja henkisyys muodostavat ykseyden, joka on Jumalan lahja. Luomisen järjestys ei ole mielivaltainen, vaan osa sitä rakkauden arkkitehtuuria, joka kuvastaa Jumalan luovaa viisautta. Silti syntiinlankeemuksen jälkeen jokainen meistä kantaa säröjä ja ristejä. Yksi kamppailee ruumiinsa kanssa, toinen mielensä, kolmas suhteidensa. Kenenkään risti ei ole toista kevyempi, eikä kenelläkään ole oikeutta tuomita toisen kamppailua. Tämä kilvoittelu on osa ihmisyyttämme, ja siinä emme ole yksin.

Avoimuuden hengessä haluamme kuitenkin korostaa, että kirkkoisien teologiassa ihmisen sielu on sukupuoleton mysteeri, joka ylittää kaikki maallisen olemassaolon kategoriat. Tästä näkökulmasta ajatus ”todellisesta minästä”, joka olisi vastakkainen synnynnäiselle ruumiilliselle sukupuolelle, voi johtaa kehosta irtautuvaan dualismiin, joka on vieras kirkon antropologialle. Tunnustamme, että tämä ymmärrys voi tuntua taakalta niille, jotka kokevat sukupuolidysforiaa. Tämä kärsimys on todellista, eikä teologinen selitys poista sitä kipua, jota sydämissä kannetaan.

Kirkko kaikkien kotina

Ortodoksinen kirkko on aina ollut ja tulee aina olemaan avoin kaikille. Kirkkomme ei ole vain niiden yhteisö, jotka ovat saavuttaneet hengellisen täydellisyyden, vaan pikemminkin paikka, jossa me kaikki – rikkinäisyydessämme – etsimme parantumista ja muutosta.

Jokainen ihminen – riippumatta elämäntilanteestaan, identiteetistään tai henkilökohtaisista kamppailuistaan – on kutsuttu osallistumaan kirkon elämään. Kristus itse kehottaa: ”Joka tulee minun tyköni, minä en häntä heitä pois” (Joh. 6:37). Tämä kutsu ei ole ehdollinen. Kirkkomme piispoina torjumme ehdottomasti kaikenlaisen syrjinnän, vihan ja väkivallan. Jokainen ihminen ansaitsee tulla kohdelluksi arvokkuudella ja kunnioituksella. Jos näet veljesi tai sisaresi kompastuvan, peitä hänet armon viitalla. Tämä on Kristuksen laki, joka täyttää kaiken muun.

Kirkko on yhteen kokoontunut kansa, eikä sen opetus pyri rajoittamaan rakkautta. Kirkon yhteisöllisyys ei perustu samanlaisuuteen, vaan sillä ”on monta jäsentä, mutta yksi ruumis” (1. Kor. 12:20). Jokainen jäsen on korvaamaton, jokainen tuo oman ainutlaatuisen lahjansa yhteisöön. Tämä yhteys ei edellytä samankaltaisuutta, vaan rakkautta monimuotoisuudessa.

Kirkon viisaus ja myötätunto

Ortodoksinen kirkko kantaa mukanaan kahden vuosituhannen viisautta ja kokemusta ihmisen hengellisestä elämästä. Luomisen sakramentaalinen todellisuus ei ole pelkkä teoreettinen opinkappale vaan syvä ymmärrys siitä, että ruumiimme ei ole vain ”astia” sielulle vaan olennainen osa sitä, keitä olemme. Uskomme ruumiin ylösnousemukseen. Uskomme, että pelastuksemme koskee koko olemustamme. Uskomme, että ylösnousemuksen kirkkaudessa ”me kaikki muutumme” (1. Kor. 15:51). Tämä teologinen ymmärrys johtaa meidät näkemään, että syntymässä saatu ruumiillinen

sukupuoli on osa Jumalan luomistyötä ja lahja, vaikka se jollekin saattaakin tuntua taakalta.

Pastoraalisessa vastuussamme meidän on kuitenkin valotettava myös näkökohtia, jotka ohjaavat kirkkoa näissä kysymyksissä. Tunnustamme, että kirurgiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja ja tarpeellisia intersukupuolisuuden tapauksissa, jolloin kyse on todellisesta lääketieteellisestä hoidosta. Muissa tilanteissa meitä kuitenkin sitovat tietyt kirkolliset säännöt, jotka koskevat luomistyön kunnioittamista (Nikean I kirkolliskokouksen 1. kanoni; Apostoliset kanonit 22–23). Kirkon perinteessä näitä sääntöjä on tulkittu laajemmin osana sitä syvää kunnioitusta, jota kannamme Jumalan luomistyötä kohtaan.

Tie eteenpäin

Kirkkomme piispoina meidän on todettava, ettei kirkossa tällä hetkellä voi vihkiä avioliittoon henkilöitä, jotka ovat läpikäyneet sukupuolenkorjausprosessin. Tämä päätös ei perustu henkilökohtaiseen arvottamiseen tai syrjintään vaan teologiseen ymmärrykseen avioliiton sakramentin luonteesta.

Ymmärrämme, että tämä päätös voi tuntua syvästi kivuliaalta niiltä, joita se koskettaa, ja kannamme tätä kipua sydämessämme. On kuitenkin tärkeää korostaa, että tämä ei tarkoita sulkemista pois kirkon yhteydestä. Ortodoksinen kirkko on paljon enemmän ja on edelleen täydellinen, vaikka sen satunnainen jäsen ei pystyisi osallistumaan yksittäiseen sakramenttiin koko elämänsä aikana. Luostarilupauksen antaneina piispoina tämä koskee myös meitä. Koemme kuitenkin kirkkomme elävänä yhteisönä, jossa jokainen voi löytää paikkansa. Kirkon liturginen elämä, rukous, diakonia ja yhteisöllisyys ovat avoimia kaikille. Jokainen voi osallistua jumalanpalveluksiin, rukoilla, palvella lähimmäistään ja kasvaa hengellisesti.

Pyydämme ymmärrystä niiltä, jotka kokevat kirkon position ahdistavana. Samalla haluamme vakuuttaa, että kirkko etsii jatkuvasti tapoja ilmaista ikuista totuutta uusissa konteksteissa. Käymme jatkuvaa dialogia ymmärtääksemme paremmin nykyajan haasteita säilyttäen samalla uskomme ytimen. Tämä dialogi vaatii aikaa, rukousta ja Pyhän Hengen johdatusta.

Kutsu yhteiseen matkaan

Rakkaat sisaret ja veljet Kristuksessa! Kutsumme teitä kaikkia – riippumatta henkilökohtaisista kamppailuistanne – löytämään paikkanne kirkon elävässä yhteydessä. Kirkko on koti, jossa jokainen voi kasvaa omassa tahdissaan, omalla tavallaan, kohti sitä täyteyttä, johon Jumala meitä kutsuu. Emme vaadi täydellisyyttä vaan kutsumme yhteiselle matkalle.

Rukoilemme erityisesti niiden puolesta, jotka kokevat tämän päätöksen loukkaavana tai poissulkevana.

Piispoinanne lupaamme kulkea rinnallanne, kuunnella teitä ja kantaa taakkojanne kykyjemme mukaan. Emme väitä, että meillä olisi valmiit vastaukset kaikkiin kysymyksiin. Uskomme kuitenkin, että yhdessä, rukouksessa ja rakkaudessa, voimme löytää tien eteenpäin.

Kristuksen rakkaus ylittää kaikki rajat ja kategoriat. Tässä rakkaudessa on meidän toivomme ja tulevaisuutemme.

Elia

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Arseni

Kuopion ja Karjalan metropoliitta

Sergei

Haminan piispa